

VANHEMMUUSLAIN UUDISTUKSEEN LIITTYVÄT ASETUKSET**Pääasiallinen sisältö**

Esityksellä toteutetaan vanhemmuuslain (775/2022) säätämisestä johtuvat asetuksentaseiseen sääntelyyn kohdistuvat välttämättömät muutostarpeet. Ehdotetut asetukset täydentävät vanhemmuuslain, oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain (378/2005) sekä väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain (661/2009) säännöksiä.

1. Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Vanhemmuuslaki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023. Lailla kumotaan isyyslaki (11/2015) ja äitiyslaki (253/2018). Samassa yhteydessä muutetaan muun muassa hedelmöityshoitolakia (1237/2006), oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annettua lakia ja lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annettua lakia (361/1983). Vanhemmuuslaki sisältää muun muassa säännökset vanhemmuuden selvittämisestä, tunnustamisesta, vahvistamisesta ja kumoamisesta.

Vanhemmuuslain 69 §:n 1 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin lapsen syntymää koskevasta ilmoituksesta, lääketieteellisen selvityksen antamisesta ja siitä maksettavasta korvauksesta sekä henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävistä asiakirjoista.

Oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain 24 § sisältää säännökset asioista, joista voidaan säätää tarkemmin valtioneuvoston asetuksella. Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin muun muassa näytteen ottamisesta, käsittelystä ja lähettämisestä.

Väestötietojärjestelmästä ja Digi- ja väestötietoviraston varmennepalveluista annetun lain 13 §:n 2 momentin mukaan saman pykälän 1 momentissa tarkoitettujen tietojen ja niitä koskevien lisäysten, muutosten ja korjausten tallettamisesta sekä tietojen yksityiskohtaisesta sisällöstä annetaan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

2. Asian valmistelu

Asetusehdotukset on valmisteltu oikeusministeriössä yhteistyössä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen, Digi- ja väestötietoviraston ja valtiovarainministeriön kanssa. Asetusehdotukset ovat olleet lausunnolla lausuntopalvelussa ajalla 31.5.2022 - 11.7.2022.

Asetusehdotukset on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

3. Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Valtioneuvoston asetus lapsen syntymää koskevasta ilmoituksesta ja henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävistä asiakirjoista vanhemmuusasioissa (1. asetusehdotus)

Nykyiset isyys- ja äitiysasioista annetut erilliset valtioneuvoston asetukset (1275/2015 ja 162/2019) kumoutuvat 1.1.2023. Tarkoituksena on, että näissä kumoutuviassa asetuksissa säännellyt asiat kootaan yhteen uuteen valtioneuvoston asetukseen. Ehdotettu valtioneuvoston asetus lapsen syntymää koskevasta ilmoituksesta ja henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävistä asiakirjoista vanhemmuusasioissa käsittelee Digi- ja väestötietoviraston ja Ahvenanmaan valtionviraston ilmoitusvelvollisuutta lapsen synnyttyä ja yksilöi ne asiakirjat, joita voidaan pitää henkilöllisyystodistuksena tai muuna tähän verrattavana luotettavana asiakirjanäyttönä henkilöllisyydestä vanhemmuusasioissa.

Valtioneuvoston asetus oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta ja lääketieteellisestä selvityksestä (2. asetusehdotus)

Tarkemmat säännökset lääketieteellisestä selvityksestä sisältyvät nykyisin oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta ja lääketieteellisestä selvityksestä annettuun valtioneuvoston asetukseen (1276/2015). Ehdotetulla asetuksella oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta ja lääketieteellisestä selvityksestä toteutetaan vanhemmuuslain säätämistä johtuvat välttämättömät teknisluonteiset muutostarpeet. Koska asetuksen valtuussäännös muuttuu, on asetus tarpeen antaa uutena asetuksena.

Valtioneuvoston asetus väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n muuttamisesta (3. asetusehdotus)

Vanhemmuuden tunnustamisen säädösperustaa koskevan merkinnän lisääminen väestötietojärjestelmään edellyttää lisäksi väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen (128/2010) 7 §:n muuttamista. Lapsen ja vanhemman perheoikeudellista asemaa koskevana tietona talletettaisiin jatkossa väestötietojärjestelmään tieto siitä, että vanhemmuus on vahvistettu ennen lapsen syntymää annetun tunnustamisen perusteella.

4. Pääasialliset vaikutukset

Asetusmuutokset ovat teknisluonteisia. Niillä ei ole taloudellisia vaikutuksia. Valtaosa ehdotetuista säännöksistä vastaa voimassaolevaa oikeustilaa.

5. Lausuntopalaute

Lausuntoa pyydettiin seuraavilta 12 viranomaiselta ja muulta yhteisöltä: Ahvenanmaan valtionvirasto, Digi- ja väestötietovirasto (DVV), Espoon kaupunki, Helsingin kaupunki, sosiaali- ja terveystoimiala, Imatran kaupunki, Kajaanin kaupunki, Lastenvalvojat ry, Sosiaali- ja terveysministeriö (STM), Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (THL), Valtiovarainministeriö (VM), Vantaan kaupunki ja Ålands landskapsregering. Lausunnot saatiin kuudelta pyydetyltä lausunnonantajalta (DVV, Lastenvalvojat ry, STM, THL, VM, Ålands landskapsregering). Edellisten lisäksi myös Monimuotoiset perheet -verkosto antoi lausuntonsa.

Esitystä kannatti lausunnossaan nimenomaisesti viisi lausunnonantajaa eikä mikään taho vastustanut ehdotusta. Asiakirjaluetteloa pidettiin asianmukaisena ja edelleen tarpeellisenä (1. asetusehdotus). Lausunnoissa kiinnitettiin erityistä huomiota vanhemmuuslaista ja sen nojalla annettavista asetuksista aiheutuvaan koulutustarpeeseen.

Monimuotoiset perheet -verkosto on lisäksi lausunnossaan esittänyt, että vanhemmuuslain mukaisten asetusmuutosten yhteydessä Digi- ja väestötietovirasto velvoitettaisiin kirjaamaan väestörekisteriin myös tieto siitä, että lapsi on syntynyt kuolleena. Väestötietojärjestelmään

merkitään kuitenkin tiedot vain elävinä syntyneistä, mikä perustuu siihen, että lainsäädännön luomat oikeudet ja sen asettamat velvollisuudet kohdistuvat elossa oleviin henkilöihin. Kuolleen syntyneen lapsen tietojen merkitseminen väestötietojärjestelmään olisi iso periaatteellinen muutos nykytilaan, minkä vuoksi muutos ei ole toteutettavissa tämän asetusmuutoksen yhteydessä.

Muistiota on täydennetty lausunnoissa saadun palautteen perusteella.

6. Säännöskohtaiset perustelut

Valtioneuvoston asetus lapsen syntymää koskevasta ilmoituksesta ja henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävistä asiakirjoista vanhemmuusasioissa

1 §. *Ilmoitus lapsen syntymästä.* Pykälässä säädetään väestötietojärjestelmän rekisterinpitäjän velvollisuudesta ilmoittaa sellaisen avioliiton ulkopuolella syntyneen lapsen syntymästä, jonka vanhemmuutta ei ole tunnustettu vanhemmuuslain 19 §:ssä tarkoitetulla tavalla ennen lapsen syntymää. Ilmoitus tulisi tehdä viipymättä vanhemmuuslain 8 §:ssä tarkoitetulle lastenvalvojalle. Ilmoitus tulisi mainitun pykälän mukaan antaa lähtökohtaisesti lastenvalvojalle sillä hyvinvointialueella, jonka alueella lapsen synnyttäneellä äidillä on kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettu kotikunta. Jos synnyttänyt äiti on kuollut tai hänellä ei ole kotikuntaa Suomessa, rekisterinpitäjän on ilmoitettava syntymästä sen hyvinvointialueen lastenvalvojalle, jonka alueella lapsella on kotikunta, tai, jos lapsella ei ole Suomessa, sen hyvinvointialueen lastenvalvojalle, jonka alueella lapsi oleskelee. Ilmoituksen myötä lastenvalvoja käynnistää vanhemmuuslain 6 §:ssä tarkoitetun vanhemmuuden selvittämisen.

Ehdotettu säännös on muutos voimassaolevaan oikeustilaan, jonka mukaan väestötietojärjestelmän rekisterinpitäjän ilmoitusvelvollisuus kattaa kaikki avioliiton ulkopuolella syntyneet lapset. Näin laaja ilmoitusvelvollisuus ei ole kuitenkaan enää tarpeen, koska lastenvalvojalle asetettu vanhemmuuden selvittämisvelvollisuus ei uuden vanhemmuuslain mukaan koske niitä vanhemmuuksia, jotka on tunnustettu ennen lapsen syntymää. On huomattava, että ne vanhemmuudet, jotka on tunnustettu ennen lapsen syntymää, mutta joita ei voida vahvistaa niihin liittyvien epäselvyyksien takia, tulee siirtää käsiteltäväksi lastenvalvojalle vanhemmuuslain 31 §:n nojalla.

2 §. *Henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävät asiakirjat.* Pykälässä säädetään niistä asiakirjoista, joita voidaan pitää vanhemmuuslain 24 §:ssä tarkoitettuna henkilöllisyystodistuksena tai muuna tähän verrattavana luotettavana asiakirjanäyttönä eli vanhemmuuslain 69 §:n valtuussäännöksessä tarkoitettuina henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävinä asiakirjoina.

Vastaavat säännökset sisältyvät voimassaoleviin erillisiin asetuksiin isyys- ja äitiysasioissa hyväksyttävistä asiakirjoista. Erityissääntelyn on katsottu olevan edelleen tarpeen yhtenäisten käytäntöjen varmistamiseksi, koska vanhemmuuden selvittämistä koskevia asioita voidaan käsitellä usean eri toimijan luona. Vanhemmuuslain 19 §:n 4 momentin 2 kohdan mukaan terveydenhoitajan, kättilön tai lastenvalvojan on kieltäydyttävä ottamasta tunnustamista vastaan, jos tunnustajan tai synnyttävän äidin henkilöllisyyttä ei ole luotettavasti selvitetty.

Vanhemmuuslain 24 §:n mukaan lain 9 §:ssä tarkoitetun neuvottelun toimittajan ja 19 §:ssä tai 21 §:ssä tarkoitetun tunnustamislausuman, 22 §:ssä tarkoitetun hyväksymisen sekä 23

§:ssä tarkoitetun suullisen kuulemisen vastaanottajan tulee todeta neuvottelun osallistujien, tunnustamislauseuman tai hyväksymisen antajan sekä kuultavan henkilöllisyys henkilöllisyystodistuksen perusteella tai muulla tähän verrattavalla, luotettavalla tavalla. Säännöksen perusteluiden (HE 132/2021 vp, s. 62) mukaan henkilöllisyystodistuksella tarkoitetaan poliisin myöntämiä henkilöllisyyttä osoittavia asiakirjoja. Henkilöllisyyttä osoittavat asiakirjat on määritelty passeista ja henkilökorteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1167/2016) 1 §:ssä. Näitä ovat passilain (671/2006) 3, 3 a–3 c ja 4 §:ssä tarkoitettu voimassa oleva passi, henkilökorttilain (663/2016) 1 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu voimassa oleva henkilökortti sekä ulkomaalaislain (301/2004) 134 §:ssä tarkoitettu muukalaispassi ja 135 §:ssä tarkoitettu pakolaisen matkustusasiakirja.

Poliisin myöntämään henkilöllisyystodistukseen verrattavissa olevia hyväksyttäviä asiakirjoja ei ole vanhemmuuslaissa tai sen perusteluissa lueteltu. Nämä luetellaan nyt ehdotetussa säännöksessä, joka vastaa sisällöltään voimassa olevia asetuksia hyväksyttävistä asiakirjoista äitiys- ja isyysasioissa. Poliisin myöntämien henkilöllisyystodistusten lisäksi näihin verrattavana luotettavana asiakirjanäyttönä henkilöllisyydestä tulee säännöksen mukaan hyväksyä myös muun kuin Suomen valtion viranomaisen myöntämä voimassa oleva passi. Hyväksyttävänä asiakirjanäyttönä pidetään Suomen valtion viranomaisen myöntämää ulkomaalaislain 134:ssä ja 135:ssä tarkoitettua voimassaolevaa muukalaispassia tai pakolaisen matkustusasiakirjaa riippumatta siitä, onko kyseiseen asiakirjaan tehty ulkomaalaislain 136 §:n 3 momentissa tarkoitettu merkintä siitä, että ulkomaalaisen henkilöllisyyttä ei ole pystytty varmistamaan. Henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävänä asiakirjana pidetään myös Euroopan talousalueen jäsenvaltion, San Marinon tai Sveitsin asianomaisen viranomaisen myöntämää voimassa olevaa henkilökorttia sekä valtion viranomaisen 1 päivänä lokakuuta 1990 jälkeen myöntämää voimassa olevaa ajokorttia. Soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu ennen vuoden 1990 syyskuun loppua myönnetty suomalaiset paperiset ajokortit. Aikarajaus vastaa voimassa olevia asetuksia.

Asetuksen valmistelun yhteydessä on pohdittu ajokortista luopumista henkilöllisyystodistukseen verrattavissa olevana hyväksyttävänä asiakirjana. Tämä vastaisi vahvasta sähköisestä tunnustamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain (617/2009) 17 §:n 2 momentin mukaista sääntelyä. Digi- ja väestötietovirastolta ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselta saatujen tietojen mukaan ajokortti on kuitenkin edelleen selkeästi käytetyin henkilöllisyyttä osoittava asiakirja vanhemmuusasioissa. Jos ajokorttia ei enää hyväksyttäisi osoittamaan henkilöllisyyttä vanhemmuusasioissa, lisäisi tämä todennäköisesti lastenvalvojalle osoitettujen selvityspyyntöjen sekä lastenvalvojien tilaamien isyystutkimusten määrän kasvua myös niin sanotuissa muutoin selkeissä vanhemmuuden tunnustamistilanteissa. Tämä viivästyttäisi huomattavasti vanhemmuuden vahvistamista nykyisestä. Lapsen edun mukaisena voidaan pitää sitä, että lapselle saadaan vahvistettua toinen vanhempi mahdollisimman pian lapsen syntymän jälkeen. Tästä syystä on edelleen tarpeen säätää ajokortista. On lisäksi huomattava, että ajokortti hyväksytään edelleen osoittamaan henkilön henkilöllisyyttä esimerkiksi asioitaessa Kansaneläkelaitoksen toimipisteessä tai äänestettäessä.

Säännöksen on tarkoitettu kattavan hyväksyttävät asiakirjat sekä kotimaisissa että kansainvälisissä tilanteissa.

Jos henkilöllisyyttä ei voida luotettavasti todeta tässä säännöksessä esitetyllä tavalla, on huomattava, että vanhemmuuslain 29 §:n 2 momentin mukaan isyys on mahdollista

vahvistaa siitä huolimatta, että tulevien vanhempien henkilöllisyyttä ja perhesiteitä osoittavat asiakirjat ovat puutteelliset. Isyys on säännöksen mukaan mahdollista vahvistaa tuolloin kuitenkin vain, jos lisäselvitystä henkilöllisyydestä tai perhesiteistä ei kohtuudella ole saatavissa ja isyyden selvittäminen ja oikeusgeneettinen isyystutkimus lapsen syntymän jälkeen osoittavat isyyden.

3 §. Voimaantulo. Asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti vanhemmuuslain kanssa eli 1 päivänä tammikuuta 2023.

Valtioneuvoston asetus oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta ja lääketieteellisestä selvityksestä

1 §. Näytteenotto. Pykälässä säädetään oikeusgeneettistä isyystutkimusta varten tarvittavan näytteen ottamisesta ja sen yhteydessä tehtävistä toimenpiteistä. Ehdotetut säännökset vastaavat pääosin sisällöltään voimassaolevaa oikeustilaa, mutta pykälän 2 momenttiin sisältyvää lakiviittausta ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus isyyslakiin korvataan viittauksella uuteen vanhemmuuslakiin. Samalla pykälän sanamuotoa on tarkennettu vastaamaan vanhemmuuslain 29 §:n 2 momentin sekä oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain 13 §:n 3 momentin sanamuotoja.

Pykälän 1 momentin mukaan asetuksen 11 §:n 5 kohdassa tarkoitettu näytteenottoasiakirja on annettava näytteen ottavalle terveydenhuollon ammattihenkilölle tai näytteenottoa ulkomailla valvovalle edustustossa palvelevalle henkilölle. Ehdotettu säännös on muutos voimassaolevaan sääntelyyn siten, ettei siinä enää määriteltäisi asiakirjan antajaa. Voimassaolevan asetuksen mukaan tutkittavan on tullut antaa näytteenottoasiakirja, mutta Terveyden- ja hyvinvoinnin laitokselta saadun tiedon mukaan asiakirjan toimittaa yleensä muu taho kuin tutkittava itse. Käytännössä lastenvalvoja tai tuomioistuin on lähettänyt näytteenottoasiakirjan ulkoministeriön konsuliasioiden yksikköön, josta asiakirjat on toimitettu edelleen edustustoon. Asetuksella ei ole tarkoitus muuttaa voimassaolevaa käytäntöä. Näin ollen momentin sanamuotoa ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaisi paremmin nykyistä käytäntöä. Myös tutkittavan itsensä olisi edelleen mahdollista antaa näytteenottoasiakirja terveydenhuollon ammattihenkilölle tai näytteenottoa valvovalle edustustossa palvelevalle henkilölle. On huomattava, että säännös on toissijainen niihin tilanteisiin nähden, joissa oikeusgeneettistä isyystutkimusta varten tarvittava näyte on jo otettu lastenvalvojan valvonnassa ja joissa lastenvalvoja itse lähettää tutkimustilauksen näytteen mukana tutkimuksen tekijälle.

Pykälän 2 momentin ensimmäisen virkkeen mukaan tutkittavan on todistettava henkilöllisyytensä ennen näytteen ottamista. Säännös vastaa pääosin nykytilaa, mutta säännöksen sanamuotoa on tarkennettu siten, että henkilöllisyys on todistettava. Voimassa olevassa asetuksessa on käytetty 'todistettava' -termiä väljempää 'selvitettävä' -termiä. Muutos on tarpeen yhdenmukaisuussyistä, koska oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain 13 §:n 3 momentissa säädetään velvollisuudesta todistaa henkilöllisyys.

Henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävät asiakirjat on lueteltu lapsen syntymää koskevasta ilmoituksesta ja henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävistä asiakirjoista vanhemmuusasioissa ehdotetun asetuksen (1. asetusehdotus) 2 §:ssä. Säännöstä sovelletaan sen sanamuodon mukaan vain vanhemmuuslain 24 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa eli vanhemmuuden selvittämiseksi pidettävän neuvottelun, tunnustamislausuman antamisen,

tunnustamisen hyväksymisen tai suullisen kuulemisen toimittamisen yhteydessä. Siitä voidaan hakea tulkinta-apua kuitenkin myös todettaessa henkilöllisyyttä näytteenoton yhteydessä.

On huomattava, että vanhemmuuslain 29 §:n 2 momentissa tarkoitetussa tilanteessa, jossa henkilöllisyyttä ja perhesiteitä osoittava asiakirjanäyttö on puutteellinen, mainittu säännös edellyttää mahdollisuutta ottaa näyte oikeusgeneettistä isyystutkimusta varten myös ilman luotettavaa asiakirjanäyttöä tutkittavan henkilöllisyydestä. Oikeusgeneettisessä isyystutkimuksessa tarvittava näyte tarvitaan näissä tilanteissa isyyden vahvistamiseksi juuri siksi, että tutkittavan henkilöllisyyttä tai perhesiteitä koskeva asiakirjanäyttö on puutteellinen. Tästä syystä momentin toisessa virkkeessä on täsmennetty, että näyte voidaan tässä tilanteessa ottaa, vaikka tutkittavan henkilöllisyyttä ei ole voitu luotettavasti todeta.

Pykälän 3 momentissa on säännökset näytteen ja siihen liittyvän näytteenottoasiakirjan käsittelystä ja lähettämisestä tutkimuksen tekijälle.

2 §. Kudosnäytteen lähettäminen tutkimuksen tekijälle. Pykälässä on säännökset sellaisia tilanteita varten, joissa oikeusgeneettinen isyystutkimus tehdään tutkittavasta aiemmin otetusta saatavilla olevasta kudoksenäytteestä. Tällainen tilanne on käsillä silloin, kun tutkittava on kadonnut tai kuollut. Pykälässä on säännökset näytteen ja siihen liittyvän tilaus- ja määräysasiakirjan käsittelystä ja lähettämisestä tutkimuksen tekijälle. Ehdotettu pykälä vastaa voimassaolevaa sääntelyä.

3 §. Oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annettavan lausunnon sisältö. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi oikeusgeneettisen isyystutkimuksen perusteella annettavan lausunnon sisällöstä. Säännös vastaa voimassaolevaa sääntelyä.

4 §. Lausunto muiden sukulaisten tutkimisesta. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain 11 §:n 1 momentissa tarkoitetun lausunnon sisällöstä. Mainitussa lainkohdassa säädettyjen arvioiden lisäksi lausunnosta tulee käydä ilmi lausunnon antaja, lausunnon pyytänyt lastenvalvoja tai tuomioistuimien, se, keiden välisen isyysuhteen tutkimisesta on kysymys ja tutkittaviksi ehdotetut henkilöt. Säännös vastaa voimassaolevaa sääntelyä.

5 §. Lääketieteellinen selvitys. Pykälässä on säännökset sellaisia tilanteita varten, joissa mahdollisuutta oikeusgeneettisiin isyystutkimuksiin ei ole käytettävissä ja joissa joudutaan turvautumaan lapsen siirtämisajankohtaa koskevaan lääketieteelliseen selvitykseen. Käytännössä tällaiseen tilanteeseen joudutaan erittäin harvoin. Vanhemmuuslain valmistelun yhteydessä kuitenkin arvioitiin, että voimassa olevaan lainsäädäntöön sisältyvä mahdollisuus tähän on edelleen tarpeen säilyttää. Mahdollisuudesta lääketieteellisen selvityksen hankkimiseen säädetään vanhemmuuslain 12 §:n 4 momentissa. Ehdotetussa säännöksessä tarkennetaan, kuka selvityksen voi antaa.

Pykälän 1 momentin mukaan asiantuntijalausunnon lapsen siirtämisajankohdasta antaa ensisijaisesti lääkäri siinä terveydenhuollon toimintayksikössä, jossa synnyttäneelle äidille on annettu raskauden aikaisia neuvolapalveluita. Jos äidille ei ole annettu neuvolapalveluita

Suomessa, lausunnon voi antaa sen terveydenhuollon toimintayksikön synnytysosaston ylilääkäri, jossa synnytys on tapahtunut, tai tämän osaston erikoislääkäri.

Pykälän 2 momentin mukaan, jos kumpikaan 1 momentissa tarkoitetuista tahoista ei voi antaa asiantuntijalausuntoa, sen antaa oikeuslääkäri. Ehdotettu pykälä vastaa voimassaolevaa sääntelyä.

6 §. *Siittämisaajankohtaa koskevan lausunnon sisältö.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siittämisaajankohtaa koskevan lausunnon sisällöstä. Säännös vastaa voimassaolevaa sääntelyä.

7 §. *Lausunnon lähettäminen ja tiedoksianto.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi lausunnon lähettämisestä sille, joka on tutkimuksen tai selvityksen määrännyt tai tilannut sekä pyytäjän velvollisuudesta lähettää lausunto tiedoksi tutkittavalle tai hänen lailliselle edustajalleen. Säännös vastaa pääosin voimassaolevaa sääntelyä, mutta säännöksen sanamuotoa on täsmennetty.

8 §. *Korvaukset.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi erilaisista toimenpiteistä, tutkimuksista tai lausunnoista maksettavista korvauksista. Ehdotetut korvausmäärät on säilytetty ennallaan.

9 §. *Oikeus korvaukseen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, kenelle korvaus maksetaan. Säännös vastaa voimassaolevaa sääntelyä.

10 §. *Näytteenotto- ja tutkimuskorvausten maksaminen.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi siitä, mikä taho vastaa näytteenotto- ja tutkimuskorvausten maksamisesta. Säännös vastaa voimassaolevaa sääntelyä.

11 §. *Lomakkeet.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi niiden lomakkeiden luettelo, joiden kaavan Terveyden- ja hyvinvoinnin laitos vahvistaa. Luettelo vastaa voimassaolevaa oikeustilaa.

12 §. *Voimaantulo.* Asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan samanaikaisesti vanhemmuuslain kanssa eli 1 päivänä tammikuuta 2023. Asetuksella kumotaan oikeustieteellisestä isyystutkimuksesta ja lääketieteellisestä selvityksestä annettu valtioneuvoston asetus (1276/2015).

Valtioneuvoston asetus väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n muuttamisesta

Lapsen vanhemmuuden vahvistaminen ennen lapsen syntymää annetun tunnustamisen perusteella

Perheoikeudellista asemaa koskevien tietojen tallettamista väestötietojärjestelmään sääntelevän väestötietoasetuksen 7 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi kohta lapsen vanhemmuuden vahvistamisesta ennen lapsen syntymää annetun tunnustamisen perusteella. Kun lapsen vanhemmuus tunnustettaisiin vanhemmuuslain 19 §:n mukaisesti ennen lapsen syntymää, tehtäisiin tästä automaattisesti merkintä väestötietojärjestelmään, kun vanhemmuus on vahvistettu. Tarkoituksena on, että tieto vanhemmuuden

tunnustamisen ajankohdasta tallennettaisiin väestötietojärjestelmään samassa yhteydessä, kun vanhemmuus vahvistetaan. Yllä kuvatuin perustein väestötietoasetuksen 7 §:ään ehdotetaan uutta 5 kohtaa lapsen vanhemmuuden vahvistamisesta ennen lapsen syntymää annetun tunnustamisen perusteella. Vanhemmuuden vahvistaminen ennakkotunnustamisen perusteella lisättäisiin isyyden ja äitiyden vahvistamista koskevien 3 ja 4 kohdan jälkeiseksi kohdaksi niin, että ne muodostavat loogisen kokonaisuuden. Samalla 7 §:n kohtien numerointi muuttuisi siten, että nykyiset 5-8 kohdat siirtyisivät 6-9 kohdiksi. Sisällöllisesti muihin kohtiin ei ehdoteta muutoksia, vaan ne vastaavat voimassaolevaa asetusta.

7. Voimaantulo

Asetukset on tarkoitettu tulemaan voimaan samanaikaisesti vanhemmuuslain kanssa eli 1.1.2023.

Esitetään, että valtioneuvosto antaa asetuksen lapsen syntymää koskevasta ilmoituksesta ja henkilöllisyyden toteamiseksi hyväksyttävistä asiakirjoista vanhemmuusasioissa, asetuksen oikeusgeneettisestä isyyystutkimuksesta ja lääketieteellisestä selvityksestä ja asetuksen väestötietojärjestelmästä annetun valtioneuvoston asetuksen 7 §:n muuttamisesta.